

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — **Rokopisi** se ne vračajo. — Za **inzerate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. **Velja** za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. **Naročnina** naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

Slovinci!

Družba sv. Cirila in Metoda nosi v sebi vesolnje Slovenstvo, a najmileji so jej ta trenotek rojaki onstran Karavank.

Zakaj? Zato, ker smo storili za nje do sedaj najmanj.

Vendar pa jim je materina beseda tako ljuba, kot nam vsem drugim Slovincem in ohraniti jo želé sebi in svojim potomcem prav tako, kot želimo mi vsi.

Že dolgo časa je iz navedenega vzroka v namenih podpisane družbe slovenska ljuska šola v Velikovci na Koroškem.

Vodstveni seji naše družbe sklep pa je bil te dni tak, da začnemo s prihodnjo pomladjo zidati v Velikovci slovensko šolo, ki bode štiri-razredna in izročena čč. šolskim sestram iz materine hiše v Mariboru.

Že imamo prav blizu mesta za 1.250 gld. nakupljen tej šoli prelep stavbeni prostor; šola z bivališčem za sestre pa nas utegne stati krog 15.000 gld.

Rojaki po vseh pokrajinah našega ozemlja! Naša velikovška zadeva vam bodi, prosimo vas, pri srci tako, kot so vam pri srci vaše najožje rodbinske zadeve.

In ti rodoljubno ženstvo po Slovenskem! Ti si v naši družbi spričalo požrtvovalnost, o kakoršni ni vedela praviti do danes slovenska zgodovina. V svesti smo si tega, da boš tudi ob tej naši koroški šoli našlo srečnih potov in načinov — ki ti je naréče tvoja domoljubna iznajdljivost.

Vsak „Vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda“ prispeli najmanjši dar nas je volja objaviti v naših časopisih.

Slovinci! S tem označenim vam činom bodemo stopili pač mogočnim korakom naprej v prosep verskih teženj mej nami; v prosep

dinastičnemu čutu našega ljudstva; v prosep in brambo naše narodnosti v ljubljeni slovenski domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 19. novembra 1894.

Tomo Zupan,
prvomestnik.

Luka Svetec,
podpredsednik.

Andrej Zamejic,
ud družbinega vodstva.

Primere.

Primere silijo nehoté pred oči človeku, motrečemu javni položaj naše države v zadnjih časih. Pri navadno velikomestnih rabukah v Pragi je policija nevsmiljeno strogo postopala proti razgrajalcem, in to postopanje je dospelo do vrhunca krutosti, ko so se začeli izgredi vladnim težnjam dobro došle, tako zvane omladine. Vsa stroga policijskega postopanja ni bila dovolj, moralo je priti izjemno stanje. Nič ni pomagalo, da so se merodajni slojevi protivili proti krutosti policije in proti nepotrebnosti in nezakonitosti izjemnega stanja. Naš minister je še policijo pohvalil, češ, kjer je vzdržati red, je strogo neobhodno potrebna in navedel vsak najmanjši slučaj, kjer so „razgrajalci“ pomagali posamezniku, odtegniti se policijskemu zaporu. Kaj je pomagalo dokazovanje, da so to izgredi, ki se povsod dogajajo po velikih mestih.

Ravno tako je policija kruto prišla delavce zahtevajoče občno volilno pravico na Dunaji in kri je tekla na mestni tlak, vsa ta strogo iz gole skrbi za javni mir in red. Tudi med Poljaki so se dogodili slični izgredi, tudi tam se je dvignila omladina, vendar nikomur ni prišla na um potreba izjemnega stanja.

Seveda našim Lahom se kaj takega že celo ne more dogoditi. Tam je policija mirna in ne gane se iz same bojazni, da bi ne razdražila že

itak razdraženega ljudstva, dasi se je dvignil celi upor, dasi se je po nepoklicanem organu odstranila državna naredba, dasi se je napadlo zaradi miru poslano vojaštvo, dasi se je napadla žandarmerija na čisto drugači način kakor v Pragi policija, dasi se je pustošila lastnina slovanskih kanonikov in bilo v nevarnosti človeško življenje. Tukaj se je z oljem mirilo uporno ljudstvo, v Pragi in na Dunaji pa s krvjo proti razgrajalcem, zahtevajočim svojo pravico. Da je ta dogodljaj v Pragi, bil bi dovolj morebiti celo za bojno stanje. Prav je, nam je geslo: strogo strogostjo vzdržavati javni red in mir, a če se ta strogo izjva samo proti vladi neprijaznim in neljubim češkim in dunajsko-delavskim razmeram, proti laško-pri-morskim razmeram, ki so že zdavno obrodile desetkrat več gradiva za izjemno stanje, in ki se izgajajo izven Avstrije, pa vidimo mesto strogosti popustnost celo glede vzdržanja državne avtoritete — taka politika se sama obsoja ter maščuje, in kazen ne bo izostala. Vlada si na drugi strani prisvaja pravico do najostrejšega postopanja proti samočeškim — dasi z najvišjo razsodbo opravičenim nadpisom iz gole ravnopravnosti, v isterskih razmerah pa nima poguma in moči. Dasi ravnopravnosti dvojezičnih poleg laških tudi slovenskih napisov vsaj malo državnih uglednosti primerne in dostojne zaslombe.

Komu se s tako raznovrstno in ravnopravno „strogostjo“ dela večja usluga, ali miru narodov in javnemu redu in vladnemu ugledu, ali protidržavnemu rovanju, to naj blagovoli uvaževati vlada sama.

Zadnja ljudska štetev in naši trgi.

O tuji krivici in o naši lastni zaspanosti, pričajo nam številke zadnje ljudske štetve, tudi gledé na naše južnoštajerske trge. Večje ali manjše

LISTEK.

† Luka Držečnik.

Spisal Jos. Vetušek.

Oh! tudi ti si moral pasti, vskliknil sem, s slavnim pesnikom Gregorčičem, dne 11. t. m. zvedevši pretužno vest, da dragega Luke ni več, da je ostavil, še le 53 let star in v teku svoje dolge in mučne bolezni 3krat previden s svetstvi za umirajoče, pretužno mu majko Slovenijo, katero je toli ljubil, da je ostavil prijatelje in znance svoje, da je za vselej nehalo mu biti, srce plemenito . . . „A tudi ti si ga izgubil, o narod moj, ne jaz samó!“ kličem zopet z omenjenim pesnikom. Zatorej pa draga „Domovina“, dovoli prostorček skromnemu spomeniku mojemu, ki ga tukaj postavljam umrlemu možu.

Ranjki bil je porojen v Ribnici na Štajerskem. Njegov oče bil je tkalec, a vsled svoje poštenosti, pridnosti in varčnosti, si je toliko prihranil, da si je kupil v sosedni občini Janževi vrh Arlica, lepo posestvo, katero je edini sin Luka podedoval. Hodil je naš Luka v vaško šolo v Ribnici. Pozneje pa se je vsled branja knjig „Matice Slovenske“, „Družbe sv. Mohorja“,

kojih obeh društev je bil do smrti ud in vsled branja mnogih časopisov, toliko izuril, da se mu je bilo res čuditi. V času, ko je ranjki jel prebirati slovenske knjige in časopise, vladala je tukaj na severnem delu Pohorja črna tema nezavednosti in narodne zaspanosti. To je bolelo našega za vse dobro unetega Lukeja. Jel je buditi z besedo in z dejanjem svoj rod. Posojeval je enemu in drugemu knjige in časopise in ljudje jeli so prebirati in premišljevatí ter se polagoma dramiti iz narodnega spanja. Nemškutarji in narodni nasprotniki so se mu sicer posmehovali in rogali in eden od teh mu je dejal. „Obžalujem Vas. Vsaj nimate več nego enega somišljenika“. Kaj hočeta vidva! In res bilo je tako, da sta se samo dva zavedala narodnosti svoje v veliki župniji ribniški. A ne samo od nasprotnikov, tudi od rojakov svojih moral je marsikatero grenko požreti zaradi ljubezni do maternega jezika in do mile domovine svoje. Vsaj je bilo večkrat koga slišati reči, češ: to je nespametno, to je bedasto. A značajnega moža ni ustrašilo nobeno poleno, katerih mu je zadosti priletelo pod noge. Spolnile so se o njem besede pesnikove:

Mrast se omaja in hrib,
Zvestoba Slovincu ne gane.

Hitro, ko je postal posestnik, izvolila ga je občina Janževi vrh Arlica v občinski odbor, a nedolgo potem svojim županom. Tudi tukaj se je kazal povsod pravega Slovenca. Jel je slovensko uradovati, ko si menda o tem drugi še misliti niso upali. Da je imel zbok tega mnogo britkih ur, o tem menim ne bo nihče dvomil, kedo razmere naše pozná. A ni nobena ovira ustrašila jeklenega značaja njegovega. 18 let nosil je težko breme župana in okoli 30 let bil je v občinskem odboru; ob vsaki priliki zagovarjal pravice občine in domovine svoje. Zadnje leta bile so mu „Poezije“ našega pesnika-prvaka. S Gregorčiča najljubše razvedrilo. Iz njihovega zlatega vira, domovinske ljubezni, crpil je veselje, ako nikdo ni teptal in zatiral naše domovine; a kadar bila je zatirana od tujcev in lastnih sinov izdajalcev, jokal je in iskal tolažbe zopet v „Poezijah“. Mož ljubil je uzornega moža pesnika, kakor menda malokoga na svetu. Vsaj ga menda pa tudi ni nikdo bolje razumil v ljubavi do domovine in do zatiranega naroda. Dobro se še vem spominjati s kolikim veseljem mi je pravil, ko je leta 1885. romal z drugimi Slovani na Velehrad in v zlato Prago, češ, da je ondu videl in slišal slavnega pesnika „Poezij“.

število nemškutarskega prebivalstva je dobro in zanesljivo merilo delavnosti in odločnega postopanja slovenskih rodoljubov. Pa naj govore številke same!

	Skupno prebival.	Občevalni jezik	
		nemški	slovenski
Sv. Jurij na j. žel.	422	76	341
Vojnik	616	188	419
Žalec	657	14	639
Braslovče	322	—	321
Mozirje	511	—	510
Rečica	414	—	412
Ljubno	840	—	840
Gornjigrad	797	18	779
Vransko	694	18	673
Laško	798	536	252
Vitanje	390	315	75
Konjice	994	609	332
Šmarje	404	24	377
Lemberg	262	9	252
Šoštanj	835	410	421
Velenje	441	45	390
Muta	934	848	73
Vuzenica	297	253	42
Marnberg	1037	933	82
Kozje	552	108	437
Podčetrtek	442	145	248
Podsreda	446	—	444
Planina	224	28	195
Pilštanj	379	1	375
Sevnica	817	81	722
Rajhenburg	534	69	443
Makole	163	28	125
Studenice	261	78	158
Sv. Trojica v Sl. gor.	339	79	249
Sv. Lenart v Sl. gor.	627	336	274
Sv. Lovrenc na k. žel.	1155	442	702
Rogatec	745	314	364
Črna gora	132	2	126
Središče	1091	17	981
Ljutomer	1141	414	647
Vržej	657	8	622
Cmurek	1570	1460	23
Luče	592	551	9

Številke so govorile, sedaj pa še mi nekoliko spregovorimo. Popolnoma slovenski trgi so torej Braslovče, Mozirje, Rečica, Ljubno in Podsreda, t. j. brez ljudij nemškega občevalnega jezika, kajti pravih po rodu Nemcev je po naših trgih jako malo. Trohico Nemcev in nemškutarjev pa imajo Žalec, Vransko, Gornjigrad, Lemberg, Pilštanj, Planina, Vržej, Središče in Črna gora, ki niti ne pridejo v poštev. Čudimo se pa, kje so vendar vzeli toliko ljudij z nemškim občevalnim jezikom v sicer narodnih trgih, v Št. Jurju na j. žel. in v Rajhenburgu. V Sevnici zapisanih je 81 Nemcev, ali kaj so že, in glejte, koliko ta mala sodrga kriči tam doli o germanstvu ob Savi, še celo šolo mora imeti nemško pa za kaj nego za ponemčevanje Slovencev, kajti za tistih par nemških otrok se pač ne more zahtevati lastne šole.

Ogromno večino v številu imajo Slovenci v naslednjih trgih: v Vojniku, v Ljutomeru, v Studenicah in pri sv. Trojici v Sl. gor., pri sv. Lovrencu na k. žel., v Podčetrtku in v Kozjem. Kakšnega mišljenja pa so občinski zastopi v teh trgih? Pač sramota za nas, da se v tolikih kra-

jih tako malo zavedamo svojega slovenskega rodu in svojih rodoljubnih dolžnostij. — V Vojniku so bili zadnjič Slovenci menda preleni, da bi šli volit; v Ljutomeru je vse premalo odločnosti in zložnega delovanja, da bi nekaj čisto slovenski trg skoro zopet postal naš; iz Studenic in od sv. Trojice sploh nikdar ni slišati o kakem narodnem gibanju; pri sv. Lovrencu in v Podčetrtku pa peščica ljudij pometa s Slovenci, in v Kozjem še menda preudarjajo, bi-li nastopili kot Slovenci ali nemškutarji. — Velenjskih Nemcev je po štetvi le 45 in vendar se jih bojda nekateri tamošnji Slovenci že bojé, dasi imajo že vrsto let občinsko upravo v svojih rokah. Kako vendar to in zakaj?

Večino slovensko ima tudi Rogatec, toda uradno je zagrizen nemškutarski trg, v katerem se peščica vrlih rodoljubov že resno prizadeva popraviti prednikov sramoto. Ne tako pa Slovenci trga Lenarčkega, ki se še ponižno klanjajo nemškutarju Mraulagu, katerega so letos celo pravi Nemci postavili na „pranger“ radi njegovega „urgermanskega“ vedenja v Cmureku. Slabo stoji naša stvar v Vitanju, v Koujicah, na Laškem, potem v trgih dravske doline, v Muti v Vuzenici in v Marnbergu, kakor sploh v dravski dolini po nekod strahovito napreduje germanizacija. Krivi smo seveda dosti sami, še več pa imajo naši sovražniki na vesti.

Trgov je na južnem Štajerskem v okrožju celjskega okrožnega sodišča 36, od teh jih je še 11 popolnoma v nemškutarskih rokah, v Ljutomeru vladajo Slovenci le v tretjem razredu, Kozje, Studenice, sv. Trojica in Vržej pa niso ne tič ne miš, vendar se bolj nagibajo na nasprotno stran. V nekaterih od trgov, ki so naši, pa vlada jako velika mlačnost in zaspanost, ki ne bode ostala brez škodljivih posledic.

Cela Štajerska je bila nekaj naša a — sedaj smemo milostno Nemcem hlapčevati le še ob bregovih Save in Savinje, Drave in deloma Mure. Slovenci smo potrpežljivo ljudstvo — potrpežljivost je lepa krščanska lastnost — vendar vse ob svojem času in v pravi meri. Pustiti, da nam brezverni tujci in lastni nezvesti sinovi trgajo iz src najdražji svetinji, sv. vero in materno besedo, to se ne pravi več po krščarski potrpeti.

Nobenega od 8 južnoštajerskih mest še nimamo v svojih rokah, da si bi Ormož vsaj deloma že lahko imeli, ako bi tamošnji Slovenci zložno delovali na to. Toliko trgov je še v nasprotnih rokah in mi bomo še nadalje mirno gledali in ničesar ne storili?!

Pred jednim letom prešel je prej tako nemškutarski trg Šoštanj mirno v slovenske roke in to le vsled tega, ker so tamošnji uzorni rodoljubi složno in vstrajno, mirno, pa vendar odločno delali na to. V Šoštanju našli so pri ljudski štetvi skoro polovico Nemcev, in glejte, kako hitro se je pokazala grda laž in neresnica. Slovenci. posnemajmo vrle Šoštanjčane!

Našo staro narodno posest si moramo kolikor mogoče, ohraniti in utrditi. A ne iz cénih

besedij, iz delse javljaj žar strasti ...! Zato delujmo, navdušujmo, pišimo in dramimo naše ljudstvo, da dobé sčasoma tudi vsi trgi svoje naravno slovensko lice in naši nasprotniki pridejo do spoznanja pesnikovih besed:

Na zemlji naši tuji rod
Naj gost nam bo, a ne gospod;
Mi tu smo gospodarji;
In Bog in naši carji!

Celjske novice.

Vse čast. p. n. naročnike, katerim smo pridelali poštno-hranilnični položni listek, prosimo, da nam vpošljejo naročnino, ker jim bode drugače list vstavljen.

(Občinski odbor celjske okolice) sklenil je v svoji izvanredni seji dne 2. grudna 1894 sledečo peticijo, ktera se je tudi vže državnemu zboru vposlala: Štev. 2600. Visoki državni zbor! V zadnjem času govorilo se je mnogo, da bi se osnovala slovensko-nemška gimnazija mesto v Celji, v kakem sosednjem trgu, n. pr. v Žalci, Št. Juriju itd. Osnovanje take gimnazije v kterem teh krajev bila bi pa popolnoma ponesrečena misel, — pripravno mesto za nameravano gimnazijo je Celje. — Celje je zemljepisno in prometno središče onega dela dežele, kteremu je gimnazija namenjena. Tukaj v Celji se križate glavni železniški progi južnoštajerski; južna železnica in savinska železnica, ki se bode nadaljevala čez Šmarje do Hrvatsko-Zagorske železnice, — v Celji ima okrožno sodišče in rudarska oblast za Spodnje Štajersko svoj sedež; tam je okrajno glavarstvo za celo okrožje, kteremu je gimnazija namenjena, — v Celji je okrajno sodišče in davkarija, tako, da je že zaradi tega prebivalstvo vezano. — V Celji se nahajajo potrebni prostori za stanovanje učiteljev in dijakov, — Samo večje mesto, kakor Celje, ima tudi potrebno število razumnštva in drugih naprav za dijaštvo in učiteljstvo. — Iz vseh teh ozirov prosi toraj podpisani občinski odbor vsled sklepa odborove seje od 2. grudna 1894. Visoki državni zbor blagovoli skleniti, da se ustanovi nižja slovensko-nemška gimnazija v Celji v smislu vladnega predloga.

(Okrajni odbor celjski) imel je 3. novembra in 1. grudna t. l. seje, v kterih se je konečno sestavil proračun za leto 1895. Iz tega proračuna je razvidno, da bode imela okrajna blagajna v letu 1895. — 4588 gld. 51 kr. dohodkov in 43945 gld. 21 kr. stroškov, tako, da se pokaže 39356 gld. 70 kr. primanjklaja, kteri naj se pokrije z 25% priklado na neposredni davek. Ta priklada znaša pri predpisanih davkih v celjskem okraju po 158.881 gld. 89 kr., 39720 gld. 47 kr. takó, da bi še preostalo 366 gld. 77 kr. Pri zadnji odborovi seji določila se je skupščina okrajnega zastopa na pondeljek, dan 17. grudna t. l. dopoldne ob 10ih, v kteri se bode proračun za leto 1895. konečno odbril.

In malo popred, ko ga je vrgla na bolestno posteljo dolga in mučna bolezen, prosil je nekoga naj deklamuje pri zborovanju tukajšnjega bralnega društva ono nedosežno lepo pesen „V pepelnici noči“. A dragi Luka! nisi dočakal tega. „Vsaj bote vsi prisiljeni vклонiti smrti vrat.“ Te besede so se prenglo nad teboj izpolnile. Ribniško bralno društvo izgubilo je s teboj uživitelja in delavnega odbornika svojega. Naš Luka pa ni samo doma dejansko kazal, da ljubi svoj rod in domovino svojo, temveč tudi drugod. Če je bila kje kaka slovesnost ali kaj družega za Slovence pomembe vrednega, bil je prisoten, ako ga ni čisto kaj posebnega zadrževalo. Tako n. pr. bil je na prvem slov. taboru v Ljutomeru, na Stanko Vrazovi svečanosti v Ormožu, v Pragi i. t. d. Oj s kolikim navdušenjem je pripovedoval, kaj se je govorilo, deklamovalo in pelo.

Rajni bil je poseben prijatelj lepega petja. Dasiravno ne sam pevec, vendar je rad poslušal petje iz čilih grl. Posebno navdušil ga je naš „Naprej“. Takrat so se mu od veselja in navdušenosti svetile oči.

Pa utegne kedo vprašati. Ali ste ga zato kaj ljubili in spoštovali, ker je bil toli uzoren rodoljub? Dne 13. t. m. pokazalo se je pri pogrebu,

da še nehvaležnost ni povsod pognala svojih korenin, namreč, da tukaj pri nas še hvaležnost in ljubezen svoja krila razprostrirate. Pogreb bil je velikansk. Celi obč. odbor občine Janževi vrh Arlica bil je zastopan. Imenovana občina podarila mu je krasen venec z napisom: „Svojemu mnogoletnemu županu, hvaležna občina. Istotako: „Bralno društvo v slovo svojemu odborniku.“ Pogreba se je udeležilo mnogoštevilno ljudstva in gg. učitelji z učenci vred. V župni cerkvi sv. Jerneja je dragemu ranjkemu 8 gg. pevcev po sv. maši zapelo ono krasno in tolažilno pesem: „Nad zvezdami“, ki mu je bila toli ljuba v življenju.

Prekrasni nagrobni govor imel je možu Lukeju uzor mož; preč. g. župnik Hrastelj. Kazal nam je mirni značaj pokojnikov, dejajoč: „Mislim, da ranjki ni imel sovražnika“, kar bo tudi vsakdo, ki je umrlega poznal, potrdil: da ranjki očitnih sovražnikov ni imel. Slavni g. govornik naslikal nam je pokojnika, kot iskrenega rodoljuba in domoljuba, zvestega državljana in Bogu udanega kristjana, prigovarjajoč, naj bo ranjemu sleherni posnemovalec in naj vsakdo vsadi tri duhovne cvetljice, ki se zovejo: rodoljublje, zvestoba do cesarja in udanost v Boga, na gomilo

dragemu pokojniku. Dal Bog, da bi prekrasni govor našel v srcu slehernega, ki ga je slišal, odmev in izpolnenje. Potem se bodo izpolnile besede pesnikove, ki pravi:

Kdor je mar?
Vnet za blagor domovine
Je slovenski oratar.

Po govoru so še gg. pevci zapeli srce pretresajoče žalostinko: „Blagor mu“ in zijajoč grob zagrnil se je nad ostanki ranjkega ...

Ti pa dragi Luka! Na tvojem grobu joka žalostna obitelj, solzé se prijatelji tvoji, za teboj občina tvoja žaluje in tuguje uboga mati Slovenija, ki je izgubila enega izmej najzvestejših sinov svojih, a vendar nas nisi čisto ostavil! Spomin na té, na tvoje izgledé in dobra dela nam je ostal. Naj nas bodri in jači, da te bomo posnemali na tvojih dobrih lastnostih. Z Bogom in na svidenje nad zvezdami! Vsaj upamo, da:

Ti zlata duša tudi srečna
Si med duhovi srečnimi,
In večna luč te neizrečna
Obdaje z žarki večnimi,
Ljubezni in resnice svit
Brezkončen je čez te razlit.

(Odvetniški izpit), z najboljšim vspehom, napravil je v Gradci dne 4. t. m. g. dr. Fran Rosina, poprej koncipijent pri dr. Sernecu v Celju. — Čestitamo!

(Okr. šolski svet celjski) je v svoji seji dne 12. nov. t. l. med drugimi strogo uradnimi zadevami obravnaval in sklenil sledeče: G. dr. vitez Beck-u, graščaku na Plevni pri Žalcu, dovoli se na njegovo prošnjo, da sme na svojem posestvu ustanoviti zasebno enorazredno ljudsko šolo z otroškim vrtecem, katero bodo vodile č. šol. sestre; — kr. š. svetu v Št. Petru se dovoli, da sme začetek šolskega leta preložiti na jesen; gdč. Kar. Lešnjak, podučiteljici na Frankolovem dovoli se postavna osebna nagrada; poročilo o nadzorovanji šol v okraju v minulnem šolskem letu vzame se na znanje, rešil nekaj rekurzov itd.

(Občni zbor čitalnice celjske) vršil se je v nedeljo dne 25. novembra t. l. Zborovanje bilo je dokaj živahno, kar kaže, da se članovi zanimajo za svoje pravice. Novo voljeni odbor sestavil se je sledeče: Predsednik: g. dr. Josip Sernec, odvetnik; podpredsednik: g. dr. Ivan Dečko, odvetnik; blagajnik: g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik; tajnik: g. dr. Radoslav Pipuš, odvetniški kandidat; knjižničar: g. Ivan Bovha, zasebni uradnik; odborniki: gg. dr. Josip Vrečko, odvetnik, Anton Rančigaj, mestni kaplan, Ivan Rebek, ključavničarski mojster, Ivan Likar, zasebni uradnik, namestniki: gg. dr. Alojzij Brenčič, odvetnik, Josip Kosem, tajnik okrajnega zastopa, Anton Kolenc, trgovec, Jurij Virant, pravnik.

(„Častno darilo“) sklenil je mestni zastop celjski dajati vdovi rajnega župana dr. Neckermana, namreč nji kot penzijo plačevati na leto po 400 gl. do njene smrti. Celjski Slovenci, bi torej tudi morali zraven plačevati. Ker pa oni dr. Neckermanu niso imeli čisto nič dobrega zahvaliti, rekli so, da to ni prav, da bi občina morala toliko zastop plačevati, to znaša v katicah 10 do 20 letih, katere vdova še lahko dočaka, 4000 do 8000 gl. Če hočejo nemški Celjani svojemu rajnemu voditelju čast izkazati, naj sežejo lepo v svoj žep, ne pa v občinski žakelj, v katerega morajo tudi Slovenci doklade plačevati. Vložili so toraj pritožbo na upravno sodišče, katero pa je pritožbo zavrnilo. Ostane toraj pri tem, da bo občina plačevala. Nemški celjski listič se sedaj grozno repenči nad Slovenci, rekoč: da se njim Nemcem Celjanom, vidi to „gnjusno“ če se zahteva, naj bi oni celjski Nemci segli v svoj lastni žep. Kedor te celjske Nemce pozna, jim to vže rad verjame; da se njim gnjusi plačilo iz lastnega žepa; kajti iz njihovih žepov se le nerad kak krajcarček zmuzne.

(Okrajna sodišča na Štajerskem), Štajerska ima 66 sodnih okrajev in sicer 42 nemških (z manje nego 10% prebivalcev druge narodnosti) 16 slovenskih (z manje nego 10% prebivalcev druge narodnosti) in 8 mešanih. Nemški sodni okraji, — ne vzimajoč v poštev okraja graškega mestnega sodišča, imajo skupaj 668.995 prebivalcev, ter pride tedaj na poprečno 15.928 prebivalcev po eno sodišče, slovenski in mešani sodni okraji pa imajo skupaj 501.036 prebivalcev, ter pride tedaj še le na poprečno 20.876 prebivalcev po eno okrajno sodišče. Vidi se, da smo tudi v teh ozirih mi Slovenci mnogo na slabšem nego naši nemški sodeležani, in da bi bilo pravično, da se po naših krajih osnuje še več novih okrajnih sodišč.

(Pred porotniki) se bodeta zagovarjala dne 12. in 13. dec. trgovca Gustav Schmidl in Janez Kreutzberger v Celju; zatožena sta zaradi goljufige in krیده.

(Celjski modrijani.) Nek celjski modrijan pisari v židovski, na Dunaji izhajajoči list „N. Fr. Presse“, naj bi se osnovala slovenska gimnazija mesto v Celju v Žalcu. Ta človek sicer priznava, da v Žalcu ni stanovanj ne za profesorje ne za dijake, meni pa, da to nič ne dene. Dijaki se z vlakom na Savinjski železnici lahko vsako jutro vozijo v Žalec, zvečer pa domu. Da je to gola bedastoča, sprevidi vsak človek. Tako bi se lahko vozarili v Žalec k večjemu samo dijaki iz onih mest, ki so tik ob postajah. Kateri človek zdrave pameti bo pa mislil, da bodo iz vranskega okraja iz gornjegrajskega okraja, potem

iz vasi, ki niso pri postajah, mogli dijaki — posebno po zimi in ob grdem vremenu — po 3, 4, 5 ur vsaki dan v jutro iti do kolodvora, zvečer pa zopet domu? Kedaj se pa naj ti dijaki učijo, kedaj naj delajo svoje naloge? Potem pa ali vožnja nič ne stane? Ali ne pride tudi obed — in dijak hoče o poldne tudi kaj toplega zavžiti, — v krčmi je tako drago, kakor v Celju v priprostih stanovanjih ni hrana in stanovanje skup? Kaj pa bodo revni dijaki, ki se morajo s podučevanjem preživeti; kako pa bodo ti živeli? Vse to kaže toraj, kaka bedastoča je ta predlog tega celjskega modrijana. Ali tak človek, ki kaj takega spiše, ni pravi pravcati koštrun? In to pravijo, da pišač teh celjskih bedastoč je nek celjski gimnazijski profesor!

(Sokolski večer) s prijaznim sodelovanjem tamburašev in pevcev bude dne 16. t. m. Vspored je petje, tamburanje in mramorni kipi. Zadnja točka je nekaj čisto novega za Celje in bude gotovo privabila mnogo cenjenega občinstva.

(Narodni dom.) Ravnateljstvo posojilnice v Celju imelo je v nedeljo dne 25. novembra t. l. sejo, pri kateri je predložil kranjski deželni inženir g. Hrasky prevdarek stroškov za zgradbo „Narodnega doma“ po njegovih krasnih načrtih. Stroški zgradbe same preudarjeni so na 162.000 gl. Cena stavišča blizo 30.000 gl. je še posebej. Zgradba pride toraj blizo na 200.000 gl. Ravnateljstvo posojilnice je enoglasno odobrilo prevdarek ter sklenilo, da se ima začeti koj s pripravami za zgradbo, in zidati koj prihodnjo spomlad, tako, da bo „Narodni dom“ gotov koncem leta 1896. Ob enem izvolil se je posebni staveni odsek, v katerem so sledeči gospodje: Michael Vošnjak načelnik, dr. Jos. Sernec I. namestnik; Lovro Baš II. namestnik; dr. Ivan Dečko, dr. Jos. Vrečko in Janez Zupanc. — Sedaj se je že začelo z nakupovanjem materiala za zgradbo, apna, pesek, les je vže kupljen; in sicer bude dalo les zeleno Pohorje. Stari (Reitterjevi) hiši podri se bodo mesca marca 1895. Tako se delajo sedaj priprave, in ko pride pomlad začela se bo dvigati zidovje „Narodnega doma“ v Celju, ki bo vidna priča slovenske marljivosti in štedljivosti, ter neovrgljiv dokaz, da ima Slovenec v Celju svoj dom, da je Slovenec tukaj doma. —

Spodnje-štajerske novice.

(Duhovniške spremembe) Župnijo Sv. Kancija v Rečici je dobil č. gosp. Matija Strnad, župnik v Ljubnem. Premeščena sta čč. gg. kaplana: Alojz Cilenšek iz Kostivnice za kaplana-upravitelja v Stoprce in Alojz Rožman iz Galicije v Kostivnico.

(Laski trg.) Dne 24. listop. t. l. zbrali smo se bili v sobi našega bralnega društva, da izrazimo velezaslužnemu gosp. Bocu, pred njegovim odhodom v Lipnico, našo ljubezen in naše nagljenje do njega. Soba je bila kmalu napolnjena odlične gospode. Cenjene gospe, gospodične in odlični gospodje prišli so bili, da še enkrat sežejo mnogozaslužnemu odhajalcu v roko. Na obrazih vseh navzočih brala se je ozbiljenost. Še večja tišina je nastala, ko je gosp. predsednik v lepem govoru povedal o vzroku našega shoda in v živih barvah slikal delovanje in trud omenjenega gospoda. Velika žalost se nas je polastila in srce se nam je krčilo, ko je gosp. govornik omenjal, kako hitro da nas mora zapustiti odhajalec. V marsikterem očesu je igrala solzica, ker vsi vemo, da smo zgubili prekrečko moč. Vršila še je napitnica za napitnico, in v vsakej se je živo povdarjala naša hvaležnost in naše prijateljstvo do gosp. Boca. Pozno v noč sedeli smo pri nepozabljivem gosp. odhajalcu. Naj mu bude sreča tudi v tujem kraju mila, naj si tudi v tujini pridobi toliko prijateljev, kakor jih ima tukaj.

(Imenovanje.) Vodja okrajnega sodišča na Laškem, deželnega sodišča svetovalec g. Rudolf Khern, pride k deželnemu sodišču v Celovec za svetovalca. Mož ni naše gore list; pač pa gosp. Ferk, adjunkt v Radovljici, štajerski rojak, ki je imenovan sodnikom ondi.

(Smrt vsled vboda s šivanko.) Pri Št. Rupertu nad Laškim trgom na Štajerskem predrla si je 32letna kmetka hči Ana Senica s šivanko

mozol na gornji ustnici. Šivanka je bila menda zarjela in rja je ženski zastupila kri. Ustnica je pričela otekati in v kratkem bil je ves strup silno otekel. V 4 dneh je umrla ženska.

(Za novo posojilnico v Brežicah) bude v soboto dne 8. dec. t. l. v ondotni čitalnici, oziroma v Klembas-Janeževih prostorih, ustanovni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. posvetovanje o pravilih in njih odobrenje; 2. pristop k zadrugi in podpis pravil; 3. volitev načelstva in nadzorstva; 4. nasveti. Začetek zbora je popoldne ob 3 uri. — Vabljeni so tem potom brez izjeme vsi domoljubi, ki se za stvar zanimajo, osobito č. duhovščina, g. učitelji, posestniki, trgovci, meščani, obrtniki in drugi. Sleherno mesto na Slovenskem že ima naroden zavod; slednji čas je že, da se tudi v Brežicah ustanovi. Na delo torej, rodoljubi v Brežicah in okolici, na delo složno in vzajemno!

(Služba organista in cerkovnika) v Skornjah je razpisana. Prošniki naj se zgledajo pismeno pri tamošnjem cerkvenem predstojništvu.

(V Žalcu) se snuje slovensko katoliško delavsko društvo.

(V Slivnici pri Celji) bude imelo tukajšno bralno društvo dne 9. grudna t. l. svoje občno zborovanje, pri katerem bude med drugimi točkami tudi predaval g. Bele o novi trsoreji. Res treba je silno se poprijeti nove kmetijske panoge, kajti s starim obdelovanjem ne gre in težko če kedaj pojde več. Kmetu je sila natanko gledati za denar, da zamore zadostovati raznim neizogibnim terjatvam. Tudi tu v Slivnici se vinski pridelki leto za letom krčijo, a žalibog občinske doklade pa tako zelo rastejo. Kaj bude s takim slabim gospodarstvom?

(Šola v Slivnici pri Celji) je razširjena v trirazrednico ter se otvori tretji razred bržčas že (z letom 1895) s prihodnjim letom.

(Premembe pri učiteljstvu.) G. O. Pustišek, učitelj v Rifniku, pride za nadučitelja v Koprivnico, g. Anton Ogorelec, učitelj na Hajdini, pa za nadučitelja k sv. Barbari v Halozah. Učiteljem v Gornjemgradu je imenovan g. A. Šehel, podučitelj v Slov. Gradci, učiteljica v Gor. Polskavi je postala gospica M. Negovetič, podučiteljica v Vuzenici. Podučitelj v Gornjemgradu je postal g. K. Jeranko, dozvaj pomožni učitelj. Za učiteljico ročnih del v Laporji in Črešnovecih je imenovana gospica J. Brglez.

(Zrele jagode in cvetoče vijolice) našel je dne 20. novembra t. l. g. Martin Vrtnšek v braslovški okolici v Savinjski dolini.

(Sv. misijon) bil je od 17. do 25. nov. t. l. pri sv. Martinu na Paki. Vodili so ga častiti g. Franc Javšovec, superior pri sv. Jožefu, s čč. gg. misijonarji M. Pogorelec, Fr. Kitak in Vinko Krivec ter spovedali s pomočjo drugih dveh spovednikov nad 1700 vernikov.

(Spitalič pri Konjicah). Tukajšnji župan Ambrož napravil si je na svoji gostilni nemški napis. Sicer ni tukaj nobenega Nemca ali nemškutarja, in tudi župan ne zna nič nemški, kakor kolikor potrebuje, kadar svojega psa pokliče. V tem vidi se le silna njegova nevednost.

(Na Bregu pri Ptuju) je vsak četrtek semenj. Priganjajo se zgol prešiči.

(Služba orglarja in cerkovnika) se oddaja pri sv. Urbanu pri Ptuju do 20. dec. t. l. Orglarska služba z letnimi dohodki 300 gl. je izpraznena tudi pri sv. Petru pri Radgoni.

(Primiciji). Novo sv. mašo pel bude v nedeljo 9. decembra t. l. pri sv. Tomažu pri Veliki nedelji č. g. Andrej Pavlinič, duhovnik tržaške škofije; dne 8. dec. pa na Ptuju v cerkvi sv. Petra in Pavla čast. o. Karol Belšak, minoriški duhovnik.

(Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru) priredi v nedeljo, dne 9. t. m. zabavni večer s petjem in gledališko igro „Servus Petelinček“. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Čisti dohodek se vporabi v društvene namene. — K mnogobrojnemu posetu vabi uljudno odbor,

(Na Pernicah pri Marenbergu) se bude z dovoljenjem deželnega šolskega sveta vpeljal poludnevni šolski poduk.

(Graščine). Grad Račje pri Mariboru je kupil dunajski stavbenski podjetnik; g. J. Kalaš, Pragerje pa g. dr. Glačnik, Slovenec v Mariboru.

(Od Marije Snežne pri Cmureku) se nam poroča, da ondotna mlada, še le letos ustanovljena posojilnica, prav dobro vspeva in napreduje.

(Slovensko delavsko pevsko društvo v Mariboru) se prav lepo razvija. V kratkem času svojega obstanka priredilo je pet veselic, katere so bile vedno dobro obiskane. Sedaj pa snuje še tamburaški zbor, ki bode imel gotovo mnogo privlačne sile, kadar nastopi.

(V Gradci) so vpeljali električno razsvetljavo po mestu.

Druge slovenske novice.

(Na shod zaupnih mož) v Ljubljano došlo je 456 oseb. Največ seveda iz Kranjskega, ker so se glavne točke tikale vendar le Kranjske. Živahno so se udeleževali razprav tudi primorski, oziroma tržaški Slovenci. — Štiristo in toliko kranjskih Slovencev sklenilo je na shodu, da se bode „napredna stranka“ od sedaj naprej imenovala „narodna stranka“. Sprejelo se je sedem resolucij zadevajočih vse Slovence in tudi isterske Hrvate. Resolucije so res dobre in dal Bog, da bi jih bilo mogoče vresničiti. Volil se je slednjič še izvrševalni odbor, ki naj bi nadzoroval, da se sklenjene točke tudi v resnici izvedejo. Ta odbor sestoji iz gospodov: Dr. Karl Bleiweis-Trsteniški, dr. Andrej Ferjančič, Ivan Gogola, Ivan Hribar, Anton Klein, Anton Koblar, Matija Kunc, Josip Lavrenčič, Josip Lenče, dr. Danilo Majaron, Ivan Murnik, Vaso Petričič, dr. Ivan Tavčar, dr. Karl Triller, Ivan Vrhovnik, vsi iz Ljubljane.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je že letos toliko za svoje in druge šole storila v gmotnem obziru, da je imela do zdaj v tem letu 1100 gl. več stroškov, kakor dohodkov. Kdor je Slovenec, naj stori tudi gledé te družbe svojo dolžnost!

(V okrajne šolske svete na Kranjskem) je imenoval deželni odbor kranjski te-le gospode: Za ljubljansko okolico: Jos. Seunig, grajščak na Bokavcih, Gabrijel Jelovšek, župan in posestnik na Vrhnikih; za Radovljico: Frid. Homan, trgovec in posestnik v Radovljici, in J. Vurnik, posestnik in kipar v Radovljici; za Krško: Vilj. Pfeifer, posestnik in poslanec v Krškem, dr. L. Mencinger, odvetnik v Krškem; za Kranj: J. Hubad, vodja gimnazije v Kranju, J. Urbančič, grajščak na Turnu Predvorom; za Litijo: Luka Svetec, notar v Litiji, Škef Jaklič, župnik v Št. Vidu; za Postojino: Fr. Sajovic, duhovni svetnik in župnik v Slavini, Matej Lavrenčič deželni poslanec na Vrhpolju pri Vipavi; za Logatec: Karol Puppis, župan v Logatcu, in Alojzij Pogačnik, trgovec v Cerknici; za Kočevje: Ed. Hofman in Prim. Pakiž, deželni poslanec v Sodražici; za Novo Mesto: dr. Fr. Detela, ravnatelj gimnazije v Novem Mestu, dr. J. Marinko, gimnazijski profesor v Novem Mestu; za Črnomelj: Fr. Dovgan, prošt v Metliki, Jan. Schweiger, župnik v Radovici; za Kamnik: Ivan Murnik, posestnik in trgovec v Kamniku, Janko Krsnik, grajšček na Brdu.

(Koliko tujci pri nas zaslužijo.) V Ljubljani in okolici je letos delalo 800 laških zidarjev, ki so zaslužili na dan poprek veliko več, kakor po goldinar. Koliko lepih novcev so odnesli v Italijo! Slovenci, zakaj se zidarstva bolje ne poprimete?

(Na obrtni šoli) v Ljubljani se bode otvoril tečaj za košopletarstvo 1. marca prihodnjega leta. Mojster v tej stroki, ki bode podučeval, pride s Češkega.

(V Škofjiloki) se na deški šoli otvori 5 razred, v Kočevju se ustanovi samostalna 4 razredna dekliska šola.

(Iz Lahovič pri Cerkljah.) Letošnje leto se je dosti dobro obnesla pšenica, rž, oves in ječmen; manj krompir in repa, tako, da vaga jedna 1/2 funta, še bolj slabo koruza. Detelja, seno, posebno slama se je dobro obnesla, mnogo otefov za živino bo Bog dodelil. Ali žitna cena je nizka, mernik pšenice 1 gl. 50 kr. pa le rajši kupujejo pšenico na vago kupci. Kupčija pri govedih je dobra, manj pri konjih, prešiči pitani se slabo prodajajo, po 18 kr. funt, medli za kupovanje so dragi, posebno hrvaški. Davki, obč. doklade, naraščajo, druge plače dninarjev, se grozno povikšujejo, kam pridemo. Letos je imela občina Laho-

viče za leto 1894. obč. doklade in šolske, le po 2 procenta na gl., kar je spomlad „Domovina“ napačno pisala po 20%. Vreme imamo gorko in dostojno. Jabolk, hrušek, češpelj, sliv in orehov ni letos. Čebele so se dobro obnesle. Žito je ceno, kruh drag, mera pri pijačah manjši, kup nespremenjen, zatorej ne more cene biti tudi pri denarjih, kje je pravično?! Če je bokal jesiha veljal 10 kr., tako ima liter ravno tiste pijače ne 10 kr., temveč le 7 kr. veljati, ker je manjši za toliko, ali kruh, če je pšenica 1 gl. 50 kr. tako ima hlebec le 15—16 kr. veljati, pa ne 20 kr. to ni pravično, kakor, če bi bila pšenica po 2 gl. 50 kr. do 3 gl., kje je pravica za ljudstvo, zatorej ceneje žito, ceneji kruh.

(V Radečah) je umrl obče znani in priljubljeni gozdar M. Scheyer.

(Novo posojilnico) snujejo domoljubi v Zagorji ob Savi.

(V Kropi) peša žrebljarski obrt vedno bolj in bolj; niti ustanovljena obrtna zadruga ni še donesla zaželjene pomoči.

(Pomanjkanje plemenske živine.) Koliko je živina vredna, prepričali so se posebno letos kmetovalci povsod. Le škoda, da ne gledajo v bodočnost. Naši veliki kmetovalci, veliki živinorejci namreč z občinami vred na to vse premalo gledajo, da bi imeli dovolj lepe živine za plemo, osobito bikov, žrebcev itd. V tej zadevi je skoro povsod veliko pomanjkanje. Kot svarilen vzgled navedimo dve veliki občini ob Savi na Dolenjskem. V krški občini je namreč 600 krav in 250 telic, pa le 2 bika, v občini Studenec 360 krav, 70 telic, pa le en sam bik. Občine, kaj mislite?! Nadzorniki občinskega gospodarstva, kje ste?!

(Kmetijska podružnica v Krškem) je imela v minuli enoletni društveni dobi 3933 gl. dohodkov in 3914 gl. izdatkov; že ta števila svedočijo o mar. vi njeni delavnosti.

(Na dolonjski železnici) se odpre nova postajica pri sv. Lovrencu na Temenici. — Iz Dolenjskega izvažajo zdaj na jesen posebno veliko prešičev po novi progi.

(Županom v Krškem), ker se je odpovedal dosedanji predstojnik g. K. Zenar, izvoljen je g. dr. J. Pučko, vrlo delavna narodna moč.

(V Kostanjevici in v Mokronogu) bodo v nedeljo, 25. t. m. narodne zabave; v kostanjeviški čitalnici nastopi v prvič tamburaški zbor, v mokronoški se bode igrala igra: „Damoklejev meč“.

(V Trebnjem) se bode v kratkem vršilo zborovanje radi ustanovitve posojilnice, ki jo želé odlični domoljubi, katerim je obljubil g. I. Lapajne, da pride še enkrat v ta kraj radi v tej stvari potrebnega razjasnila in navodila. — Občni zbor kmetijske družbe, ki se je 29. pr. m. tu o sladkorni tovarni posvetoval, imel je povoljne vspehe.

(Iz Dol. Logatca) se nam poroča, da uraduje ondotna krepko se razvijajoča posojilnica že v svoji kupljeni in lepo popravljene hiši, in da se delajo priprave za notranjsko kmetijsko in šolsko razstavo, ki bi jo tu priredili v bodočem letu notranjske kmetijske podružnice in šolska vodstva s svojimi pridelki na šolskih vrtih. Povalilo se je tudi idrijski rudnik k udeležbi.

(V Idriji) je imela nova posojilnica v teku prvega meseca več kakor 20000 kron prometa, prvi dan se je 10.000 kron vložilo

(Iz Idrije) se nam poroča, da sta se v slednjem času dva vrla rudarska uradnika češke narodnosti drugam preselila, kar je občutljiva zguba za ondotno narodno društveno življenje, ker sta bila trdna in značajna podpornika narodnih društev. V mestu se zopet davica med otroci zeló razširjuje.

(Na Koroškem) se posvetujejo Slovenci o ustanovitvi slovenske kmetijske družbe, ker jim koroška družba med slovenske kmete pošilja svojega nemškega tajnika.

(Na Reki) so se pri zidanji vladnega poslopja podrli stebri in zidovje ter zasuli več delavcev.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor). Poslaniška zbornica je vsprejela zakon o razprodajah. Potem so nada-

ljevali razpravo o zakonu proti pijančevanju. Ob tej priliki je naglašal minister za notranje stvari, da ta zakon sam ne zadošča v izdatno pobiranje pijančevanja, ampak v ta namen se morajo združiti cerkev, šola, novinstvo in društva. Število koncesij za prodavanje pijač mora biti v pravem razmerju s številom prebivalstva. Predloženi zakon ima dvojno načelo: prvič, da pivnice morajo biti zaprte med službo božjo in drugič, da ima deželno zakonodavstvo pravico določevati o tem, kedaj se morajo zapirati ob drugih urah. Minister priporoča ta zakonski načrt, ker ima poleg pomankljivosti tudi mnogo blagonskih določil. Ta zakon je bil naposled sprejet.

(Volilna preosnova), radi katere se državnozbornske stranke ne morejo zjediniti, utegne koalicio in njene prijatelje pokopati.

(Dvojezične napise) na sodiščih na Primorskem so zopet odpravili, da so zveste (kali) Italiane zopet potolažili. V državnem zboru so slovenski poslanci v tej zadevi zopet vlado interpelirali, toda brez vspeha.

(Katoliški shod) na Ogerskem je bil brzojavno pozdravil nadvojvoda Jožef, kar je silno jezilo madjarske liberalce, zlasti, ker se bojé, da jim kralj novih liberalnih cerkvenih postav ne bode potrdil.

(V hrvatskem zboru) se je poslanec Frank ostro pritoževal zoper rabo madjarščine in nemščine pri železniških in drugih skupnih uradih.

(Hrvatski pedagogijski književni zbor) je izdal letos dvoje knjig za učitelje (Rabelais-a (Širole) Misli o uzgoju in Turiča Rukovod za prirodoznanstvenu obuku) in dvoje za mladež. To vrlo društvo je že neizmerno veliko storilo za hrvatsko šolsko slovstvo; naše „Pedagogiško društvo“ v Krškem, vse premalo podpirano in pripoznano, ga nikakor ne more dohajati.

(Madjari bi na Reki) radi ustanovili veliko obrtno šolo z madjarskim učnim jezikom. Laški Rečani, ki mrze Hrvate — čeravno so na hrvaški zemlji, — se temu ne bodo upirali, če le ne bode tudi hrvatski jezik na tej šoli vpeljan.

(Na Ogerskem) so celo sodnije po sedanjim prenapetom političnem vetru omajane, da ne morejo pravično soditi, kakor je neka pravda na južnem Ogerskem pokazala. — Rumuni so imeli zopet mnogobrojno obiskani shod, na katerem so se pritožili zoper madjarsko nasilstvo.

(Madjarizacija na debelo). V proslavo 1000letnice obstanka ogerske države je te dni 450 budimpeštanskih profesorjev in učiteljev spremenilo svoja nemška imena v madjarska. Saj taka sprememba stane na Ogerskem le 50 novč. kolka. „Madjari“ se na ta način prav lahko množijo.

Ogled po širnem svetu.

(Cetinje) 30. m. m. Glasom tu-sem došlih poročil doposlala je turška vlada v Albanijo precejšnje število vojaštva. Tu menijo, da je to storila, da si podvrže Albance.

(Sedanja bolgarska vlada) namerava dati časnikom več svobode, kakor so jo do sedaj vzivali.

(O novem ruskem caru) se govori, da namerava dati svojim narodom ustavo. Njegova poroka se je nedavno slovesno izvršila.

(V Belgiji) je nova katoliška vlada začela s preosnovami na korist delavcev.

(Kitajci) bi z zmagajočimi Japonci radi mir sklenili, toda slednji tirjajo silno veliko vojno odškodnino.

Dopisi.

Iz Št. Jurja ob juž. žel. Št. Jurijski župan g. dr. Gustav Ipavic nam piše glede našega članka, priobčenega v našem listu dne 25. p. m.: na stvari je toliko istine, da je gosp. dr. Wagner najprvo prišel k meni s predlogom, da naj prosi Št. Jur ustanovitve slovenske gimnazije, ker v Celji itak ne bode devoljena. Posvetoval sem se v tej zadevi z dvema gospodoma in pripoznali smo vsi, da bi bil v slučaju, da se v Celji gimnazija ne ustanovi, najprimernejši kraj Št. Jur; povdarjali smo pa ob enem vsi, da bi nam delalo pomanjkanje primernih stanovanj za

profesorje in dijake obilo težkot. Radi boljše informacije obrnil sem se direktno do g. okrajnega glavarja dra. Wagnerja s sledečim: Št. Jurčani zamorejo le tedaj misliti na ustanovitev gimnazije v Št. Jurji. 1. Ako zgradi država gimnazijalno poslopje. 2. Ako nam država na lastne stroške postavi stanovanja za profesorje. 3. Ako da država Št. Juriju brezobrestno, v petnajstletnih obrokih odplačilno posojilo, s katerim bi se gradila stanovanja za obitelji, koje bi imele dijake na stanovanji in hrani. — Ker so bili ti pogoji postavljeni v peticijo, od g. dra. Wagnerja sestavljeno, moral sem ostati tudi jaz — mož beseda, ter iskati podpisov. Glede na vse te okolščine vprašam: 1. Sem li v tej zadevi deloval v svojo ali v korist mojega rojstnega trga? 2. Nisem li s tem, da sem prej natančneje označene zahteve in pogoje stavil, dovolj jasno dokazal, da sem bil prepričan, da je ustanovitev gimnazije na dobri podlagi jako težka stvar, in da bi se gimnazija ustanovila le tedaj, ako država dovoli potrebna sredstva. Da zavrnem očitania radi moje odsotnosti v nedeljo popoldne izjavljam, da sem bil poklican isti čas kot zdravnik v Loče. Konečno naj še opomnim, da bi cela stvar ne prišla v ta stadij, ako bi bili merodajni krogi odposlali pravočasno — ne pa šele v nedeljo zvečer — na-me brzojav.

Iz celjskega okraja. Zopet smo spoznali naše nasprotnike. Bolj se niso pokazali nikdar v svoji nagoti, kakor sedaj, ko nam vlada hoče dati s celjsko slov. gimnazijo trohico pravice, in popraviti jedno, izmed stoletnih krivic, ki se morejo prizadeti narodu.

Uvideli smo, da imamo tukaj opraviti z ljudmi, katerih politična strast presega vse meje, kjer se je zdravi razum umaknil zlobnosti in sovraštvu, katerim načelo je: gospodarstvo, zatiranje svojih sodeležanov — pri katerih o kaki spravljivosti še govoriti ni.

Nas sicer ne spravlja to iz ravnotežja, — saj so s svojim hrupom in ropotom osmešili sebe najbolj — a srce nas boli, da se oni živé in redé od našega kruha, bogaté od žuljev slovenskega kmeta, in vzdržujejo od slovenskih okolicanov!

Bolj ko kedaj torej, želimo, da bi se že skoro naš kmet narodno zavedel, ter ločil prijatelja od neprijatelja, hudo mu želečega; in ne nosil svoj trdo zaslužen denar onim, ki nimajo družega zanj, kakor — zaničevanje.

Ako bi se naš kmet zavedel, bilo bi sedaj drugače. Vsa stvar, glede celjske slov. gimnazije bi se lahko zvršila z mirnim potom. Kmalu bi tu in tam zmanjkalo kakega nemško-zvršujočega obrtnika in trgovca, tudi kakega posili-nemškega gostilničarja; marsikak nemčurček uvidel bi, da je treba spoštovati tiste, katerih kruh je, in na vse zadnje zmanjkalo bi tudi Foreggerja in njegovih knjižur.

Jasno nam je, da bomo le tedaj zmagali nemške trdnjave po trgih in mestih, kadar bode narodna zavest razširjena do vsake slovenske kočé, in se bode tudi ista povsod dejansko izvrševala.

Tukaj je delo za rodoljube! Vsak rodoljub lahko v svojem ožjem krogu mnogo stori, ako hoče, največ pa za narodno probujo storijo društva, katerim stoje na čelu delavni možje, ki prirejajo zборе, veselice; osobito bralna društva, ki so v vsakem kraju mogoča.

Lepo število društev že imamo in večidel vsa uspešno delujejo. A ne samo nekateri kraji — vsaka fara, tudi najmanjši gorski kot, naj bi imel svoje društvo, ljubki domači krog, kjer bi ukaželjna mladina dobila zdravega berila, gospodarji kmetijskega poduka, vsi skupaj pa bi se navduševali za vzvišeno stvar, omiko, čast svojo, in vsega naroda.

V vsaki fari se gotovo najde kak rodoljub. Največ lahko storijo gospodje duhovniki. Povsod, kjer se duhovni rodoljubi postavijo na čelo, bralna društva dobro vspevajo.

Poznam veliko krajev v celjskem političnem okraju, kjer bi bralna društva veliko koristila in bi bila tudi umestna, ker so odlični možje na čelu, kakor n. pr. v Dramljah, na Frankolovem, v Spitaliči, v Ločah, in drugod.

Upam, da se bodo rodoljubi pobrnili! Stvar je resna. Čast in slava vsakemu! kdor v svojem ožjem okraju dela za probujo našega naroda.

Stoletja nas je nemštvo hudo tlačilo. Potujčilo nam je čisto naša mesta in trge, celo govorico nam spačilo. Težko je torej celiti rane, in sejati polje, porasteno s trnjem nemštva. Pri starih ljudeh, gre res težavno, a mlajši zarod, ki je odrasel in odrašča v novejši dobi, ta se zaveda — ž njim zmagamo.

Torej ne držimo rok križem! Mirno, pa stvarno brez krika delajmo, vsak po svoji mogočnosti, in zmaga bode prej ali slej naša.

Pri prihodnjih volitvah pa si bomo dobro zapisali imena tistih obrtnikov in trgovcev, ki bodo glasovali za našega nasprotnika; znali se bomo ogniti njih pragom, in mislimo, da s praznim trebuhom se jim ne bo ljubilo tako kričati več, da bi jih čula cela Evropa.

Iz Braslovč. Po svojih opraviilih potoval sem skozi prijazni trg Braslovče. Na moje veselje zapazim, kakor sploh po občini, tudi v trgu, da so pri vseh rokodelcih in obrtnikih (razun dveh) napisli slovenski.

Poprašam svojega znanca, od kod je oni krčmar doma, ki ima napis „Gasthaus“? in pove mi, da je moravski nemškutar, in da mu ondotno prebivalstvo nič kaj ne zavida one „slave“, ker njegovo gostilno obiskujejo ljudje najnižje vrste, to je — žganjepivci. Zvedel sem tudi, da je dotični trebušni krčmar zvest naročnik „slavne“ celjske „vahtarce“. — Ravno taka je tudi njegova sosedna udova M. B. doma iz Borovelj. Svojemu ranjkemu soprogu pustila je postaviti na gomilo dragocen spomenik, napis je nemški, kar nikakor ne pristoja za slovenskega moža. To mi je žalilo oko. On je bil imovit rokodelc, na svoji hiši je imel lep slovenski napis, a sedaj ima žena nemškega, to je pa le ostudno. Prihajajoči popotniki se sploh šalijo in zabavljajo nad takimi bedarijami, ker kaj enacega se malo kje zapazi; zato se pa narodnjaki in sploh razumništvo zelo ogibljejo take hiše.

Pri tej priliki napotil sem se tudi na braslovško pokopališče, da bi obiskal nekoliko mojih ranjkih znancev, ki ondi počivajo; vse je tako, kakor se mi je popred povedalo. Taki so k nam privandrani tujci!

Iz Ljutomera: (Naša nemška šola.) Tukajšnja nemška šola obstoji, kakor znano, od velike noči letošnjega leta, in z novim šolskim letom (1. nov. 1894/95) ni še popolnoma zaspala. Dne 6. novembra imeli so naši ljutomerski nemčurji svojo šolsko mašo s kakimi 50 šolskimi otroci, dasiravno jih je na papirju zapisanih več; sigurno so jih naštel z enakimi sredstvi, kakor lansko leto. V nemškem katalogu te šole najdejo se otroci, ki so jo že zdavnaj zapustili in se vrnili v slovensko šolo — dalje drugi, ki se privatno podučujejo — in zopet drugi, ki obiskujejo šole v Gradcu in drugod. Poslopje nemške šole je že pod streho, v prihodnjem šolskem letu se bode baje z otroci napolnila. Naše nemčurstvo se že veseli na dvorazrednico, katero tudi upajo dobiti. Zeló radoveden sem, s katerimi goljufivimi sredstvi si jo bodo pridobili. A že čujem, da si hočejo na ta le način pomagati: Najeli si bodo otrok iz okolice in te pospravili v trgu v stanovanje in hrano. Na ta način bodo otroke kot v Ljutomer spadajoče in v nemško šolo pripadajoče vpisali. Dasiravno bodo sleparili na vse mogoče načine, vendar dvomim, da bi kdaj dosegli število 80, katero je za dvorazrednico potrebno. Letos obiskajočih šolskih otrok nemške šole je jako malo iz trga; največ so otroci starišev, odvisnih od nemških veljakov, otroci vinčarjev, ali otroci hlapcev, dekel in pastirjev. Veliko število prostih, neodvisnih nemških starišev pošilja rajše in iz lahko razumljivih uzrokov svoje otroke v slovensko-nemško šolo, kjer je osem učnih moči. Največ je otrok v nemški šoli slovenske narodnosti; le na prste bi jih seštel, koliko jih zna nemški. Med seboj govoré deca le slovenski, dasiravno jim je strogo zabičeno nemško govoriti. Posebno čudno je v nemški šoli sledeče: V to šolo hodijo otroci od velike noči 1894. Nekateri otroci so vstopili kot novinci o veliki noči, toraj so hodili le pol leta v šolo. Sedaj je prišla deca zopet nova, ki ni bila še nikjer v šoli. Toraj imajo tam otroke: 1. novince, 2. take ki so imeli še le pol leta poduk, 3. take z enim letnim podukom, itd., nekako deset raznovrstnih letnikov je skupaj, torej šteje vsaka skupina komaj le

5—6 otrok. Ta mešanica se celodnevno podučuje in nemško guli.

Vspreh si torej lahko mislimo; a preverjen sem, da obstoji samo v nemškem pozdravu in v sovraštvu do Slovencev. Dokaz temu je, da je v začetku šolskega leta (dne 5. nov.) prišla deca iz okolice z želodom in hrastovim listjem nakinčana v šolo! — Poduk v šoli je le postranska reč — šola je namreč tu kot sredstvo za nemškutarski namen. — Vzgoja in poduk uboge dece jih prav nič ne briga. Nekaterim nemškutarjem je vendar na tem kaj ležeče, da se njih otroci dobro vzgojijo in podučujejo. Pošiljajo toraj otroke ali v slovensko-nemško Fran-Josipovo šolo, ali jih pusté privatno učiti. Iz tega sledi, da nemške šole v slovenskem trgu nismo rabili. Ona je res le delo nekaterih hujskačev. Glava teh itak nima dece, zopet drugi teh nemčurjev pošilja svojo jedino šolo obiskajočo deklico v evangelsko šolo v Gradcu, tretji nima več otrok za v šolo itd. — Prva podpornica tej šoli je bila neka znana gospa v našem trgu, a ona sama, prepričavši se, o slabem stanji šole, se je tako-le izrazila: „In diese deutsche Schule schicke ich mein Kind nicht“. Svojega otroka pusti privatno podučevati in ga da preskušati v Radgoni. Še takse za skušnjo torej ne privoščí ubozemu nemškemu voditelju te šole.

Književnost.

(„Ilustrovani narodni koledar“) za navadno leto 1895. Leto VII. Uredil in izdal Drag. Hribar v Celji. 155 strani v osmerki. Cena 70 kr.; lepo vezanemu iztisu 1 gld. Razen običajne koledarske vsebine in raznovrstnega poduka o poštah, denarji in drugem, prinaša ta kaj krasno izdelan koledar, ki se je zeló prikupil slovenskemu občinstvu, še sledečo zeló zanimivo zabavno vsebino: 3 mično pisane životopise: Fran Šuklje, dr. Josip vitez Zhishman, dr. Franjo Rački (vse tri s portreti teh mož), 3 Aškerčeve pesmi, krajepis Rajhenburg (s preokusno izdelano sliko), potopis prof. dr. A. Medveda, „Na Vezuvu“, zgodovinsko črtico prof. Rutarja „Selitev Slovanov proti jugu“, Kašovo jugoslovansko epopejo „Skenderbeg (Juro Kastriot)“ in „Kulturne črtice o Slovencih“. Razen navedenih slik ima lična knjiga še te-le prav čedne podobe: Krško, trg v Mozirji, trg Ljubno in dom družbe sv. Mohorja v Celovci. Ni ga za Slovence primernejšega božičnega darila od tega koledarja. I. L.

(„Pozdrav Gorenjskej“) valček, po slovenskih napevih za glasovir zložil Viktor Parma. Velečestitemu g. dr. Edvardu Šavniku poklonjen. Tako se zove najnovejša skladba za glasovir, s katero je podjetna firma L. Schwentner v Brežicah stopila pred slovensko občinstvo. Skladatelj ni nov slovenskemu glasbenemu svetu, ki ga pozna po raznih skladbah. Mimogrede naj omenimo, da se bode še v tej gledališki sezoni predstavljala na slovenskem odru njegova velika opera v 3 dejanjih „Grof Urh Celjski“. V valčku „Pozdrav Gorenjskej“ je g. Parma prav srečno spletel lep in melodičen venec najmičnejših slovenskih in drugih slovanskih napevov v prikupnem ritmu (kakor: Bom šel na planince, Sarafan, Mila lunica, Pred stotnika stopila bom itd.). Ureditvev je prav srečno izvedena in vsakemu količkaj dobremu igralcu na glasoviru pristopna. Preverjeni smo torej, da bodo slovenske igralke in igralci glasovira prav radi sezali po tej mični skladbi, ki se dobiva pri založniku in pri slovenskih knjigarjih po 1 gld. G. založniku Schwentnerju pa gre priznanje, da je naše glasbeno slovstvo zopet obogatel z izdajo tega valčka, ki naj se skoro popolnoma udomači v slovenskih hišah, kjer se igra glasovir.

(Nov list z imenom „Sport“) ima v št. 2. naslednjo vsebino: Sokolstvo; Snježaljke; Društvene vijesti; Domače vijesti; Različite vijesti. Uredništvo in uprava je v Zagrebu, Gunduličeva ulica št. 26. Naročnina za celo leto 6.60 kron.

(Slovanska knjižnica). Izšel je snopič 30., ki prinaša dve mični povesti znane pisateljice Pavline Pajkove: „Najdenec“ in „Dneva ne pove nobena pratka“ ter zanimivo razpravico „Nekoliko besedic o ženskem vprašanju“.

Deček ki ima primerno oliko in je dobrih starišev, zdrav in čvrst, sprejme se v trgovini Drag. Hribar-ja v Celji.

Prošnja.

Velika revščina mnogih dečkov iz okolice, kateri nimajo niti obuvale niti obleke, zavira redni poduk v šoli in pokopuje tako marsikateri talent. „Katoliško podporno društvo v Celji“, stori kar je moč, da olajšuje silno bēdo. Vender ne more zadostiti vsem potrebam in tako se je moralo letos črtati 40 dečkom obleka.

Obračamo se toraj do usmiljenih src s ponižno prošnjo, da bi oni, katerim je mogoče, pripomogli z darovi, da se napravi vsaj obuvale tem res usmiljenja in podpore vrednim dečkom.

Vsak tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme in se bode objavil. Darovi naj se pošiljajo načelniku krajnega šolskega sveta g. dr. Josip Vrečku, odvetniku v Celji.

Učenec

14 do 15 let star, vsprejme se v štacuno s špacerijskim blagom. — Več pove g. D. Hribar v Celji.

8 tisoč lepo vkorenjenih, enoletnih

hruškovih divjakov

ima na prodaj Franc Šijanec, nadučitelj pri sv. Jurju ob Taboru. (195) 2—1

Na prodaj imam veliko lepega (194) 3—1

prediva

ter ga pošiljam po pošti najmanj 5 kg. Cena mu je za kg 36 kr. Istotako se pri meni dobi lepa volna, kg po 85 kr., kakor tudi oves.

Se priporočam za obilna naročila, katera bodem vestno in hitro izvrševal.

Na Dolu, pošta Hrastnik. Franc Majcen.

Zahvala.

Zavarovalno društvo „North British“ mi je po požaru dne 21. vinotoka 1894 povzročeno škodo hitro in pošteno izplačalo, zato se mu srčno zahvaljujem.

Tone Plesec, s. r. kmet na Ljubnem.

(196) 1

Krojač

ki bi se hotel naseliti v St. Jurji ob južni železnici, dobil bode dovolj podpore. Kot postranski zaslužek daje precej dohodka tudi brijenje. — Več pove upravništvo „Domovine“.

Travnik

blizu Celja iz zapuščine ranjega g. Franc Kammerer-ja odda se za več let v najem. Natančnejše pogoje pove g. M. Vošnjak v Celji. (2—2)

Ob zimskem krmjenju v hlevih!

Stroji za pripravljanje krme
Stroji za rezanico

Rezalnice za repo in krompir
Drobeče in mečkalne mline

Stroj za parjenje krme Premakljive štedilne peči s kotlom za živinsko krmo itd.; dalje:

Stroji za robkanje (rušenje) koruze (turšice)

Čistilni mlin za žito (vejevnik)

Trieure sortirni stroji

Stiskalnice (preše) za seno in slamo

na roko, premakljive in nepremakljive izdeluje po najizvrstnejši, priznani najboljši konstrukciji tvrdka

F. MAYFARTH & CO.

ces. in kralj. izklj. privil.

tovarne za poljedeljske stroje, livarna železa in parne fužine

Dunaj, II., Taborstrasse št. 76.

(171) 8—5

■ Ceniki brezplačno. — Zastopniki in prekupci se iščejo. ■

Trgovina Dragotina Hribarja v Celji
priporoča

PRATIKO ZA LETO 1895

na drobno in debelo

Dijaški koledar

Cena 60 kr., se dobi tudi tam.

Hišo in posestvo

ima na prodaj Janez Zdolšek, upokojeni nadučitelj pri Novi cerkvi. Hiša, marof, svinjski hlevi in drvarnica vse še le pred 6. leti novo postavljeno, toraj v najboljšem stanu. Hiša stoji tri minute od farne cerkve, pripravna za kakega upokojenega gospoda, trgovca, itd. Zemljiša je 28 oralov. Proda se pa hiša, kakor zemljišče (posamezne parcele) tudi posebej. Kdor hoče kupiti in več izvedeti naj se oglasi ustmeno ali pismeno pri lastniku. (190) 2—2

Hiša

za trgovca ali zasebnika, z vso štacunsko opravilo, na ugodnem prostoru, pri državni cesti, blizu železniške postaje Sv. Peter v Savinjski dolini, zraven hiše 4 orale arondiranega zemljišča s sadnim in senčnatim vrtom, je na prodaj, ali pa se da v najem. — Več pove Franc Kolšek na Vranskem. (154) 2—2

Novo!

Ravnokar izišel

„Ilustrovan narodni koledar“

za leto 1895.

Cena elegantno vezanemu 1 gld, broširanemu 70 kr. — Dobiti je pri

Drag. Hribar-ju v Celji

in v vseh slovenskih bukvarnah.

Novo!

Josip Lorberjeva

livarna železa in kovin in apreturna delavnica

v Žalcu pri Celji

izdeluje in popravlja različne, posebno pa kmetijske stroje, vliva iz železa in kovin (vsakateri zmesi) vse predmete za žage, mlina in druge potrebe; napravlja cele transmisije po najnovejših zistemih itd. itd. Posebno pa priporoča svoje travniške brane, katere do sedaj v praktični rabljivosti in nizki ceni (mala brana stane samo 26 gld. in velika 32 gld.), še noben izdelek te vrste ni prekosil. (144) 6—4

Udova

ali kaka bolj postarna oseba, bolj šega stanu, ki ima razum za celo gospodinjstvo, dobi prijetno službo. Kje pove upravništvo „Domovine“ v Celji.

P. n.

Uljudno naznanjam sl. občinstvu, gospodom mi-zarjem, stolarjem itd. itd., da sem z dnem 1. novembra otvoril novo

strugarsko obrt

v Celji, Gledališke ulice (Theatergasse) št. 9

Izdelujem vsa v mojo stroko spadajoča dela fino, okusno, po najnovejših uzorcih. — Prevzemam vsa pravila, spadajoča v strugarsko obrt.

Priporočam se za obila naročila in zagotavljam, da bodem storil vse, zadovoljiti cenjene naročnike hitro in po nizki ceni.

Z velespoštovanjem Jakob Križman, (181) 3—2 strugarski mojster v Celji.

Hôtel Lloyd

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 9

v središču mesta

blizu južnega kolodvora, poštnega in brzojavnega urada.

20 elegantno urejenih sob

Izborna, cenéna restavracija.

Gospodom trgovskim potnikom dovoljujejo se znižane cene.

Omnibusi k vsakemu vlakcu.

Karol Počivaunik

(173) 6—2

hôtelier.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

uljudno naznanja, da bo od dne 15. novembra ordiniral vsaki dan za zobobolne od 9—12 ure dopoldne in od 2—5 ure popoldne.

v lastni hiši (191) 10—2

vrtne ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji

Ustavlja umetne zobe in zobovje s zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delu. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenje ali govorenja. Manjkajoče zobne-krone namesti s zlatim ali email kronam; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in preskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje.

JAK. HELLER

posredovalna trgovina za hmelj

v Žatecu (Saaz) na Češkem

v lastni hiši št. 233—234. (ustanov. 1860.)

Ob ustopivši hmeljevi dobi se priporočam p. n. gospodom pridelovalcem hmelja v Savinjski dolini za posredno prodajo njihovega hmelja na trgu v Žatecu, in smejo biti zagotovljeni najsolidnejše postrežbe. (117) 20—13

JOSIP HOČEVAR

v Celji, Graške ulice 19

priporoča čast. duhovništvu in slav. občinstvu

svoje veliko zalogo

storjenih oblek za gospode in dečke

ter najfinejše štofe

od angleških in brnskih tvrdk i. t. d.

za jesenski in zimski čas.

Vsako naročilo zgotovi se solidno in takoj!

Vse po najnižej ceni.

(151) 5—3